

Nr 381.

Godkänd av första kammaren den 11 juni 1930.

Godkänd av andra kammaren den 11 juni 1930.

*Riksdagens skrivelse till Konungen, angående åtgärder för
införande av folkregister m. m.*

(Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 10.)

(Andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 5.)

T i l l K o n u n g e n .

Uti en inom riksdagen väckt motion har framhållits behovet av att en allsidig utredning komme till stånd rörande åtgärder för införande av folkregister och därmed i samband stående frågor.

Riksdagens vederbörande utskott har i grundlagsenlig ordning inhämtat yttrande över motionen från socialstyrelsen, statistiska centralbyrån och pensionsstyrelsen samt berett Svenska stadsförbundet och Svenska landskommunernas förbund tillfälle att inkomma med yttrande.

Den svenska folkbokföringen regleras av kyrkobokförings- och mantalsskrivningsförordningarna.

Beträffande kyrkobokföringen återfinnas nu gällande bestämmelser i förordningen den 3 december 1915 angående kyrkoböckers förande (S. F. S. nr 476). För kyrkobokföringen i Stockholm och Göteborg gälla särskilda bestämmelser, som i vissa avseenden avvika från de för riket i övrigt meddelade.

För mantalsskrivningen i riket gäller förordningen angående mantalsskrivning den 6 augusti 1894 (S. F. S. nr 61). I Stockholm tillämpas från och med den 1 juli 1926 särskilda bestämmelser, meddelade i förordningen den 18 oktober 1925 om civil folkbokföring och mantalsskrivning i Stockholm (S. F. S. nr 481). I Göteborg regleras mantalsskrivningen genom förordningen den 17 november 1905 angående mantalsskrivning i Göteborg (S. F. S. nr 64) med däri tid efter annan genom särskilda författningar verkställda ändringar.

Det må här erinras, att riksdagen upprepade gånger haft att behandla i förevarande ämne väckta motioner.

Vid 1925 års riksdag väcktes inom andra kammaren en motion, nr 197, om utredning rörande lämpligheten av ändring i kyrkobokförings- och mantalsskrivningsförfordningarna i syfte att införa särskilda s. k. kyrkoskrivningsböcker. Motionen avstyrktes av vederbörande utskott och avslogs av kammaren.

Vid 1926 års riksdag hemställdes uti en likaledes inom andra kammaren väckt motion, nr 332, att en allsidig utredning måtte komma till stånd rörande åtgärder i syfte att ernå effektivare personalbokföring i riket och i samband därmed av frågan om införande av personliga identitets- eller medborgarböcker.

Andra kammaren beslöt för sin del att begära utredning i motionens syfte. Ärendet överlämnades därefter till första kammaren och hänvisades av denna kammare till dess andra tillfälliga utskott. Detta utskott yttrade i sitt utlåtande nr 7 bland annat följande: Från skatteuppbördshåll hade anmärkts, att olägenheter för skatteuppbörden vållades genom bristande effektivitet i personalbokföringssystemet. Vad ändring i systemet från denna synpunkt beträffade, syntes denna nära sammanhånga med de frågor, som för närvarande underkastades granskning av 1924 års uppbördssakkunniga. Efter vad utskottet inhämtat hade även nämnda sakkunniga upptagit personalbokföringen till undersökning från de synpunkter de hade att beakta. Det syntes därför utskottet lämpligt att avvakta resultatet av denna utredning, innan en skrivelse i frågan avlättes från riksdagens sida.

Utskottet avstyrkte ett biträdande av andra kammarens i ärendet fattade beslut, vilken hemställan också bifölls av kammaren.

Enahanda yrkande som vid 1926 års riksdag gjordes uti vid 1928 års riksdag inom båda kamrarna väckta motioner (I: 237 och II: 407). Vederbörande utskott avstyrkte bifall till motionerna. Kamrarna godkände vad utskotten föreslagit.

Med stöd av Kungl. Maj:ts den 23 maj 1924 givna bemyndigande tillsattes särskilda sakkunniga att inom finansdepartementet verkställa utredning angående åtgärder för åvägabringande av en rationell skatteuppbörd (1924 års uppbördssakkunniga), vilka den 30 juni 1929 avgivit sitt betänkande.

Riksdagen finner, att den svenska folkbokföringen fyller högt ställda krav på tillförlitlighet och ordning, därest kyrkobokförings- och mantalsskrivningsförfordningarna rätt tillämpas och efterlevas, men att förhållandena numera inom det moderna samhället äro så väsentligt olika mot vid de tidpunkter, då det genom dessa förordningar fastställda systemet grundlades, att det icke längre är praktiskt möjligt att med tillhjälp av nämnda förordningar få till stånd en tillförlitlig registrering av be-

folkningen. Samtliga de hörda myndigheterna hava också liksom upp-
bördssakkunniga framställt anmärkningar för bristande effektivitet hos
den nuvarande formen för folkbokföringen. Svårigheterna synas riksdagen
framför allt hava uppkommit genom befolkningens under de senaste
årtiondena oerhört ökade rörlighet, vilken säkerligen kommer att allt-
jämt tilltaga i omfattning och undan för undan vålla ökade svårigheter.
Enbart denna omständighet kunde vara tillräcklig motivering för en ut-
redning av den föreliggande frågan.

Vid den föregående behandlingen inom riksdagen av förevarande ämne
har framhållits önskvärdheten av en utredning i motionens syfte, men
samtidigt förklarats, att uppördssakkunnigas utlåtande borde avvaktas.
Då dessas utlåtande numera avgivits och detta endast tagit ställning till
frågan om en omläggning av folkbokföringen ur uppörds- och indriv-
ningssynpunkt, är enligt riksdagens mening en utredning i ämnet på-
kallad. Riksdagen vill därvid framhålla önskvärdheten och angelägen-
heten av att densamma kommer att taga ståndpunkt till alla de frågor,
som sammanhånga med ordnandet av en modern folkbokföring, jämväl
ur kostnads- och organisationssynpunkt. Huruvida det är möjligt att nå
avsedda mål genom att, med bibehållande av det nuvarande systemet,
vidtaga förbättringar i syfte att öka dess effektivitet, eller om man blir
nödsakad att övergå till ett helt nytt system, får givetvis en blivande
utredning klarlägga.

Med hänsyn till vad sålunda anförts får riksdagen anhålla, att Eders
Kungl. Maj:t täcktes föranstalta om en allsidig utredning rörande åtgärder
för införande av folkregister och därmed i samband stående frågor.

Stockholm den 11 juni 1930.

Med undersätlig vördnad.